

28. 4. 2026

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novelizace nařízení EU o odlesňování (EUDR)

Odlesňování a degradace lesů představují v dnešní době jednu z největších výzev environmentální politiky. Evropská unie proto na tento problém reagovala přijetím nařízení, které má omezit přístup výrobců spojených s odlesňováním na trh EU – Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1115 o dodávání na trh Unie a vývozu z Unie některých komodit a produktů spojených s odlesňováním a znehodnocováním lesů a o zrušení nařízení (EU) č. 995/2010 (dále jen „EUDR“).

Přelom roku 2025 přinesl po odkladu účinnosti z konce roku 2024, další odsun a změny EUDR. Pod tlakem členských států schválila Rada Evropské unie a Evropský parlament odklad účinnosti a další podstatné změny, které byly promítnuty do nového nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/2650, kterým se mění nařízení (EU) 2023/1115 (EUDR) (dále jen „**novela EUDR**“). Níže shrneme poslední zásadní změny, které novela EUDR přinesla.

EUDR v kostce

EUDR má zajistit, aby komodity v něm uvedené pocházely pouze z oblastí, kde k odlesňování po roce 2020 nedošlo. EUDR proto stanovuje požadavky pro společnosti uvádějící nebo dodávající na trh EU nebo exportující mimo EU určité komodity (kakao, skot, káva, palma olejná, kaučuk, sója a dřevo) nebo výrobky tyto komodity obsahující.

Rozsah povinností je diferenciován na základě velikosti podniku a jeho roli v dodavatelském řetězci. Pro podniky, které jsou závislé na dovozu některých předmětných komodit, to znamená potenciální rozšíření regulatorních povinností a výraznou administrativní zátěž.

Dopady lze očekávat například u výrobců nábytku a papírenských produktů (v souvislosti se dřevem), producentů pneumatik a dalších výrobků z kaučuku, stavebních materiálů na bázi dřeva či firem využívajících palmový olej a jeho deriváty v chemickém, kosmetickém nebo energetickém průmyslu. Zvýšené nároky však dopadnou rovněž na výrobce krmiv a chovatele hospodářských zvířat, kteří budou povinni systematicky dohledávat a dokumentovat původ sóji používané ve výživě zvířat, stejně jako na další subjekty v dodavatelských řetězcích, jež budou muset prokazovat původ a dohledatelnost využívaných surovin.

Povinnosti hospodářských subjektů

Hospodářské subjekty mají v souladu s EUDR povinnost provádět náležitou péči s ohledem na relevantní komodity, a to prostřednictvím shromažďování informací, provedením opatření k posouzení rizik a následně ke zmírnění rizik a každoročně podávat zprávy o systému náležité péče včetně daných opatření.

Informacemi, které jsou hospodářské subjekty povinné shromažďovat jsou popis relevantních komodit a produktů z nich vyrobených, datum nebo časové rozmezí produkce, množství relevantních produktů, země produkce, geolokalizace všech pozemků, kde byly vyprodukovány, jméno, poštovní adresa

a e-mail podniku nebo subjektu, který produkty dodal, přiměřeně přesvědčivé a ověřitelné informace o tom, že relevantní produkty nezpůsobují odlesňování a že byly vyrobeny v souladu s příslušnými

právními předpisy země produkce.

Subjekty musí provést náležitě posouzení rizik dle rizika relevantní země v souladu s čl. 29 EUDR (vysoké, nízké, standardní). Novela EUDR zavedla také novou kategorii zemí s "nízkým rizikem" odlesňování, kde bude taktéž platit zjednodušený režim náležitě péče (k tomu více dále v článku). Pokud z posouzení rizik vyplývá, že existuje více než jen zanedbatelné riziko, musí subjekty provést opatření ke zmírnění rizik, jako například vyžádání dalších relevantních podkladů, provést nezávislý audit nebo jiná vhodná opatření. Velké podniky by pak také měly jmenovat osobu odpovědnou za zajištění souladu s EUDR. Rozhodnutí o daných postupech a opatřeních musí být zdokumentována a případně zpřístupněna příslušným orgánům.

Odklad dopadu EUDR na jednotlivé subjekty

Velké a střední podniky budou nově muset plnit povinnosti stanovené EUDR až od **30. prosince 2026** a mikro a malé podniky až od **30. června 2027**. Zároveň Nařízení zavádí tzv. „*transition period*“ (přechodné období) trvající od 30. 12. 2026 do 30. 6. 2027, během kterého budou povinnosti sice již formálně aplikovány, ale kontroly budou prováděny pouze na základě konkrétních podnětů a namísto pokut bude pouze povinnost zjednat nápravu.

Tato úleva sice dává všem dotčeným sektorům dostatečný prostor pro důkladnější přípravu, nicméně i přes tento odklad je podnikům doporučeno začít s přípravou bez zbytečného odkladu. Získání a validace dat rozhodně nejsou záležitostmi, které by se daly vyřešit během pár týdnů. Podniky, které budou schopny dodat kompletní EUDR datový balíček, získají významnou konkurenční výhodu.

Zjednodušený postup due diligence

Kromě samotného odkladu přinesla novela EUDR i několik věcných změn, které mají ulevit jak větším výrobcům, tak výrobcům lokálním.

Nově zavedený zjednodušený postup náležitě péče, neboli due diligence, zavádí možnost přeskočit kroky týkající se posouzení a zmírnění rizik a pouze provádět sběr informací a vydat jednorázové zjednodušené prohlášení náležitě péče. Zjednodušený postup náležitě péče je však možný pouze v případě, že se jedná o nákup ze zemí klasifikovaných EU jako země s nízkým rizikem a pokud neexistuje žádná opodstatněná obava, že by daný produkt jakýmkoli způsobem způsobil odlesňování v daných oblastech.

Nové kategorie subjektů

Podle původních pravidel EUDR se měly hlavní povinnosti zcela nelogicky uplatňovat i pro navazující subjekty a obchodníky. Nově však došlo k zavedení také dalších kategorií subjektů, a to navazujících hospodářských subjektů (tzv. downstream operators) a nové subkategorie mikro a malé primární hospodářské subjekty.

Navazujícím hospodářským subjektem je dle novely EUDR osoba, která uvádí na trh EU nebo vyváží z EU relevantní produkty vyrobené za použití relevantních komodit, na něž se vztahuje prohlášení o náležitě péči, tedy firmy v dalším stupni dodavatelského řetězce, které neuvádějí předmětné komodity na trh jako první. Navazující hospodářské subjekty nejsou povinny ověřovat, zda byla provedena náležitá péče, ani předkládat prohlášení o náležitě péči, čímž se výrazně snižují požadavky na podávání zpráv a počet potřebných interakcí s informačním systémem. Budou však i přes to mít alespoň povinnost shromažďovat a uchovávat informace o relevantních produktech/komoditách (o subjektech, které jim komodity poskytly - název, ochranná známka,

adresa, e-mail, webová stránka, identifikátor prohlášení).

Povinnost shromažďovat a uchovávat referenční čísla by se měla vztahovat pouze na první navazující hospodářský subjekt nebo obchodníka. Prakticky to znamená, že pokud podnik nakupuje relevantní komoditu od jiného subjektu v EU, který ji již uvedl na trh relevantní komodity s prohlášením, nemusí duplicitně provádět celý due diligence proces.

Za mikro a malý primární hospodářský subjekt je pak dle novely EUDR považována fyzická osoba nebo mikropodniky nebo malé podniky usazené v zemi klasifikované jako země s nízkým rizikem v souladu s EUDR, které uvádějí relevantní produkty nebo komodity na trh nebo vyvážejí produkty, které samy v dané zemi vyrábějí.

Tyto subjekty budou mít díky novele EUDR zjednodušený režim, na základě kterého předloží pouze jednorázové zjednodušené prohlášení náležité péče, pro které bude vystaven speciální identifikátor prohlášení, který pak bude příslušné produkty doprovázet. Mikro a malé subjekty budou mít také povinnost informovat příslušné orgány a další subjekty v řetězci o možném riziku nesouladu s EUDR a povinnost pomoci a součinnosti při kontrolách a sdělit dalším subjektům v řetězci informace k prokázání vykonání náležité péče.

Jednorázové zjednodušené prohlášení o náležité péči je nově přílohou III EUDR a jeho hlavní rozdílnost oproti standardnímu prohlášení o náležité péči spočívá v možnosti poskytnout pouze jednorázový odhad ročního množství relevantních produktů, které mají být uvedeny na trh nebo vyvezeny, a v možnosti předložit pouze poštovní adresu zařízení nebo všech pozemků, na nichž mikro nebo malý primární subjekt produkuje relevantní komodity (nebude tedy nutné uvádět přesné geolokalizační údaje).

Zúžení rozsahu relevantních produktů

Nařízení přináší také malou, ale pro některá odvětví významnou úpravu rozsahu relevantních produktů. Určité tištěné produkty (například knížky, noviny, časopisy) byly z přílohy I EUDR vyloučeny, jelikož jejich výroba a uvádění na trh byly vyhodnoceny jako víceméně nerizikové. Původní seznam relevantních komodit (dřevo, skot, kakao, káva, palmový olej, přírodní kaučuk a sója) však zůstává v platnosti v původním rozsahu.

Výzvy pro následující rok

Odklad účinnosti EUDR přináší smíšené pocity. Velké korporace již investovaly nemalé prostředky do monitoringu a příslušných certifikací. Naopak menší firmy si oddechnou, neboť dochází ke zmírnění jejich zátěže a zároveň dostatečnému oddálení zavedení nových povinností.

I přes roční odklad však není čas na polevení v přípravách. Následující rok by měl být zejména pro větší korporace obdobím intenzivního auditu dodavatelských smluv, důkladnějšího nastavení svých procesů a postupnému sbírání relevantních dat. Firmy musí do kontraktů implementovat například doložky o odpovědnosti za správnost geolokačních dat a zajistit dodržování všech relevantních povinností dle EUDR.

Důležité je mít na paměti, že odklad neznamená zrušení pravidel EUDR. Retrospektivní datum 31. prosince 2020, které je střížným bodem pro definici odlesnění, zůstává v platnosti. Jakákoliv surovina pocházející z plochy vykáčené po tomto datu bude po spuštění systému v roce 2027 na trhu EU neprodejná.

Závěr a výhled

Odklad účinnosti podle novely EUDR poskytuje podnikům větší časový prostor pro implementaci procesů náležité péče, úpravu smluvní dokumentace a technologické zajištění sběru a verifikace geolokačních dat. Zároveň však prodlužuje období právní a obchodní nejistoty, zejména s ohledem na klasifikaci rizikovosti jednotlivých zemí a praktické fungování unijního informačního systému.

Dotčené podniky by proto neměly vnímat odklad jako důvod k odložení příprav, ale jako strategickou příležitost k posílení compliance rámce a řízení dodavatelského řetězce. Klíčové bude systematické a pečlivé prověření původu surovin, revize smluvních vztahů s dodavateli a nastavení interních kontrolních mechanismů, které obstojí při případné kontrole.

Subjekty, které dokáží nové požadavky integrovat do své obchodní strategie včas a efektivně, mohou získat nejen regulatorní jistotu, ale i konkurenční výhodu na trhu, kde bude transparentnost původu komodit stále významnějším faktorem obchodního úspěchu.

Mgr. Jakub Málek,
managing partner

Mgr. Kateřina Musilová,
advokátní koncipientka

[PEYTON legal advokátní kancelář s.r.o.](#)

Futurama Business Park
Sokolovská 668/136d
186 00 Praha 8 - Karlín

Tel.: +420 227 629 700
E-mail: info@plegal.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Holdingové struktury a odpovědnost mateřské společnosti](#)
- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault - evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?](#)
- [Právo společníka na informace v s. r. o.: silný nástroj kontroly, ale ne bez hranic](#)
- [Kupní smlouva k nemovité věci bez určení kupní ceny: Nejvyšší soud koriguje katastrální praxi](#)
- [Společnost s podíly 50:50 - právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost - prokura](#)
- [Jak nastavit smlouvy s dodavateli podle nové právní úpravy kybernetické bezpečnosti?](#)
- [Jak soutěžní právo reaguje na pohlcování startupů technologickými giganty aneb fenomén vražedných akvizic](#)